

Keskkond

Keskkonna peadirektoraadi ajakiri

Eurooplastele

LIFE programmi
toetus liblikatele ja kiilidele

EUROOPA
KOMISJON

keskkond

EFE juhtkiri

Nagu väljaande *Keskfond Eurooplastele* käesolevast numbrist nähtub, ei ole regulatsioon ainuke meetod säästva arengu kava edasiarendamiseks. Esile tulevad fantaasiaküllased projektid, kohalikud poliitilised algatused, tehnoloogilised läbimurded ja kasvav ühtsus korporatiivsete finantshuvide ja keskkonnavaastutuse vahel.

Kui on vaja kehtestada ühtseid miinimumnõudeid inimtervise tagamiseks ja keskkonna kaitsmiseks paljulihmelises ühenduses nagu seda on Euroopa Liit, on kindlasti vaja tegeleda seadusandlusega. Kuid samale eesmärgile jõudmiseks töötatakse üha rohkem välja ka teisi võimalusi.

Mõned neist on ELi poliitikate tulemused. Üheks näiteks on siin LIFE-programm, mis on toetanud keskkonna- ja looduskaitseala-seid projekte ELis juba ligi 20 aastat. Nende püüdluste tulemusi ei väärtustata mitte ainult kohapeal, vaid neid hinnatakse ka kaugemal ja kõrgemal, nagu näitab käesoleva aasta parimatest parimate Life auhindade jagamine.

Erasektor on oma energia ja ressurssidega põhitagijana uuenduslike keskkonnasõbralike toodete ja protsesside väljatöötamisel. Seda väärtuslikku panust on tunnustatud 1987. aastast alates Euroopa ettevõtjate keskkonnaauhindade kaudu.

Kohalikud võimud vastutavad paljude esmatasandi teenuste osutamise eest, mis on inimeste igapäevaelus üliolulised. Nende osutamises mängib rolli keskkonnasäästlikkus ja mitte ainult maksumus, nagu demonstreerib Euroopa roheline pealinna tiitel.

Teised algatused kerkivad esile jaemüüjate foorumist, projektist, mida toetab komisjon, kuid mida arendavad edasi osalejad ise. Keskkonnasäästlikku äritegevuse koodeks on selles osas hiljutine näide.

Ükski toodud näidetest ei ole lihtsalt altruistlik. Kõigil neil on mõte nii praktilises, finantsilises kui ka keskkonnaalases mõttes. Nad näitavad, mis on võimalik ja julgustavad loodetavasti teisi üles näitama samasugust algatusvõimet ja pühendumust.

KESKKONNATEEMAD INTERNETIS

Kas tahate teada, mida Euroopa Liit keskkonna kaitsmiseks teeb, mis on integreeritud tootepoliitika või millised on ökomärgise saamise tingimused? Kõige selle kohta saate teavet keskkonna peadirektoraadi veebilehelt: ec.europa.eu/environment/index_et.htm

ÕIGUSALANE TEAVE

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas väljaandes leiduva teabe kasutusviiside eest; samuti mitte võimalike vigade eest, mis võivad vaatamata hoolikale ettevalmistusele ja kordvale kontrollimisele siiski ilmneda.

Trükitud taaskasutatud paberile, millele on antud ELi ökomärgis (ec.europa.eu/environment/ecolabel)

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2010

ISSN 1831-5771

© Euroopa Liit, 2010

© Illustratsioonid: Laurent Durieux

Allikale viitamisel on teksti reprodutseerimine lubatud.

Fotode reprodutseerimine ei ole lubatud.

Printed in Belgium

Keskfond Eurooplastele

ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm

TEAVE VÄLJAANDE KOHTA

Keskfond Eurooplastele on kord kvartalis ilmuv väljaanne, mida annab välja Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat. See on saadaval bulgaaria, hispaania, tšehhi, saksa, eesti, kreeka, inglise, prantsuse, itaalia, leedu, poola, portugali ja rumeenia keeles.

Tellimine on tasuta.

Võite ajakirja tellida, kasutades ajakirjas olevat tellimusvormi või internetis aadressil ec.europa.eu/environment/maillingregistration/main/mailling_reg.cfm

Peatoimetaja: Róbert Konrád

Korraldaja: Jonathan Murphy

Lisainfo saamiseks võtke palun ühendust teabeosakonnaga: <http://ec.europa.eu/environment/env-informa/>

Teave ja dokumendid:

<http://ec.europa.eu/environment/env-informa/>

Keskfond Eurooplastele veebileht:

<http://ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm>

Sisu

- 03 Eesmärgiks on 30%-ne kärbe kasvuhoonegaaside heitkogustes
- 04 Uued punase nimekirja hoiatused
- 06 LIFE programm on suunatud punase raamatu ohustatud liikidele
- 07 Loodusvarade tõhusam kasutamine: äärmiselt vajalik on muuta toidu ja energiaga seotud tavasid
- 08 Keskfond peab kasu saama üleilmsest seireprogrammist
- 09 Jaekaubandus panustab keskkonnasäästlikele tootmisviisidele
- 10 Parimatest Parim LIFE auhind toob esile silmapaistvad praktikad
- 12 Keskkonnasäästlik majanduskasv ja keskkonnasäästlik majandusarvestus
- 13 Roheliste ettevõtete arvu kasv
- 14 Tihe konkurents Euroopa roheline pealinna auhinnale
- 15 Uued väljaanded / Agenda
- 16 Lühidalt uudiseid

🎯 Eesmärgiks on 30%-ne kärbe kasvuhooonegaaside heitkogustes

Euroopa Liit on valmis suurendama oma praeguse kasvuhooonegaaside heitkoguste kärpimise eesmärki 20%-lt 30%-le, kui teised tähtsamad majandusriigid nõustuvad andma õiglase panuse globaalse kliimakokkuleppe alusel. Seda võtmetingimust ei ole veel täidetud. Laiulatusliku ja informeeritud mõttevahetuse ergutamiseks on Euroopa Komisjon koostanud analüüsi asjaomastest kuludest, kasudest ja valikuvõimalustest. See näitab, et eesmärk 30% on täidetav.

Praegune majanduskriis mõjutab ELi heitkoguste kärpimise plaane mitmel moel. Väiksem majanduskasv ja kõrgemad energiahinnad vähendavad kaks aastat tagasi püstitatud eesmärgi täitmise maksumust. Kuid kriis on seadnud suured piirangud riiklikele ja erainvesteeringutele, eriti väiksema CO₂ heitega tehnoloogiate arendavate majandusettevõtjatele suunatud, ja surunud alla moderniseerimise ja innovatsiooni peamise liikumapaneva jõuna nähtud süsiniku hinna ELis.

2008. aastal hinnati kliima- ja energiapaketi rakendamise maksumust 70 miljardile eurole aastas kuni 2020. aastani. Tänapäevaks on see langenud ühe kolmandiku võrra 48 miljardile eurole. Samal ajal vajatakse 30% kärpe eesmärgini jõudmiseks 81 miljardit eurot aastas (mis võrdub 0,54%-ga SKPst).

Vaatamata suurematele kuludele annaks ambitsioonikam eesmärk kaalukamaid tulemusi. See kannustaks innovatsiooni, tugevdaks Euroopa energiajulgeolekut, vähendaks ELi energiaimpordi kulusid umbes 40 miljardi euro võrra aastas, vähendaks õhusaastet ja aitaks täita 2050. aastaks püstitatud kasvuhooonegaaside heitkoguste pikemaajalisi eesmärgi.

30%-lise kärpe saavutamiseks võib kasutada erinevaid meetmeid. Üks neist oleks vähendada heitkogustega kauplemise süsteemi alusel enampakkumisele pandavate kvootide hulka (piisaks 1,4 miljardisest kärpest perioodil 2013–2020). Teised eeldaksid regulatsioone, mis edendaksid suuremat

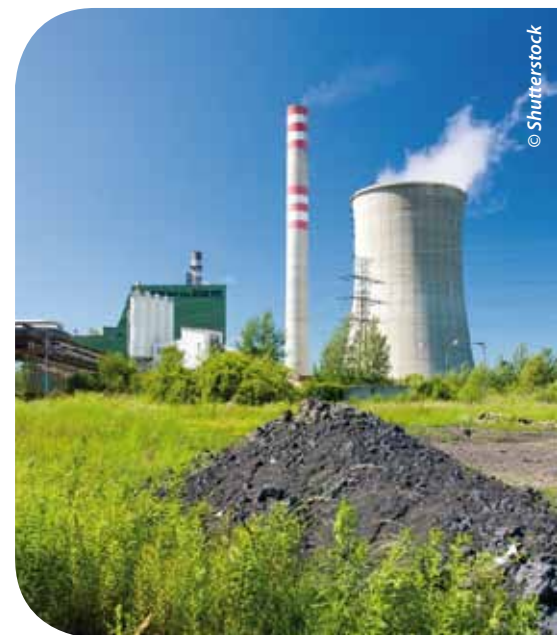
energiatõhusust, tarka riiklike süsinikumaksumuse kasutust ja Euroopa piirkondliku rahastamise keskkonnasäästlike investeeringute suunas juhtimist.

Samal ajal nenditakse analüüsis energiamaahukate tööstusharude habrast konkurentsiolukorda ja süsinikdioksiidi lekke ohtu, kusjuures liiga rängad koormised võiksid sundida neid oma majandustegevust EList välja viima. Komisjon arvab, et praegu kehtivad meetmed – tasuta kvoodid ja ligipääs rahvusvahelisele krediidile – on õigustatud ja peaksid alles jääma.

Rahvusvaheline konkurents

ELi liidrite mistahes otsus eesmärgi suurendamise kohta peab arvestama arengutega mujal maailmas. Edasiliikumine rahvusvahelistel läbirääkimistel heitkoguste kärpimise kohta võib olla aeglane, kuid see ei peata Euroopa konkurentide keskendumast energiatõhusustoodetele ja taastuvenergiale.

Liit juhib endiselt paljudes keskkonnasäästliku tehnoloogilise arengu valdkondades, kuid vaatamata sellele, et liidu osakaal üleilmsetes taastuvenergia ja energiatõhususe investeeringutes oli 2008. aastal üle 40%, jõuavad teised riigid järele. Taastuvenergia atraktiivsust käsitleva nimistu (Renewable Energy Attractiveness Index) 2010. aasta väljaande kohaselt on USA ja Hiinas kõige paremad võimalused taastuvenergiasse investeerimiseks.

© Shutterstock

Nagu strateegiast EL 2020 selgub, kaotab Euroopa oma teenäitaja staatuse, kui ta seisab paigal. Innovatsiooni ergutamiseks tuleb tal teha rohkem. Komisjoni analüüs rõhutab vajadust hoida hoolikalt tasakaalu. Täna seatud liiga ambitsioonikad kasvuhooonegaaside heitkoguste eesmärgid kaotaksid töökohti. Kuid ebapiisavad ambitsioonid võiksid tähendada töökohtade kaotust tulevikus. 🎯

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/climat/future_action_com.htm

Uued punase nimekirja hoiatused

Hiljuti Euroopa punasesse nimekirja lisatud ohustatud liigid on hoiatus sellest, et 9% liblikatest, 14% kiilidest ja 11% saproksüülsetest mardikatest, kes sõltuvad lagunevast puidust, ähvardab nüüd kogu kontinendil väljasuremine. Andmed sisaldavad poliitika kujundajatele väärtuslikku panust ja neid kasutatakse selleks, et analüüsida, kuidas parandada olemasolevaid kaitsemeetmeid.

Punastes nimekirjades toodud teave ja hinnangud annavad väärtusliku ülevaate erinevate liikide tervishoiust. Samuti pakuvad nad algväärtust, mille järgi saab lähiaastatel toimuvaid muudatusi mõõta. See on eriti oluline, kui Euroopa Liit arendab bioloogilise mitmekesisuse hävimise vastast uutstrateegiat.

Looduskaitstjad ja poliitikud kasutavad usaldusväärseid andmeid, et määratleda individuaalsete eesmärkide edusamme ning konkreetsete investeeringute ja poliitiliste muudatuste mõju.

Punased nimekirjad kui sellised on kasulik täiendus ELi elupaikade direktiivi all läbiviidavatele toimingutele, kus analüüsitakse kaitsestaatusi, et teha kindlaks, kas seadusega kaitstud liikidel läheb hästi või mitte.

Liblikad

Üldiselt on kogu Euroopas ohustatud liblikaid 9% ja 10% kuuluvad ainult kategooria võrra edukamate hulka („peaaegu ohustatud“). Aruandest selgub, et kuigi üle poole liikidest on stabiilsed ja 4% näitavad kasvutrendi, on ligi üks kolmandik (31%) liblikapopulatsioonist kahanemas.

Kõige suuremas ohus olevad liblikad on Lõuna-Euroopas, kus nad kaotavad elupaiku põllumajandustavade muutuste tõttu. Selleks võib olla kas varasemast intensiivsem põllumajandus või otsus põllumajandusest üldse loobuda, mistõttu maa kattub põõsaste ja puudega.

Punase nimekirja uuringus märgitakse, et languse peatamiseks on kaitsemeetmed

hädavajalikud. Seal soovitatakse korralikku liblikate peamiste elupaikade kaitset ja majandamist, liikide tegevuskavasid, seireprogramme (need eksisteerivad vaid väga vähestes riikides) ja parandatud maahalduspoliitikat, mis hõlmab ELi ühist põllumajanduspoliitikat, mis jõuab peagi ülevaatamisele.

Kiilid

Umbes 15% Euroopa kiilidest on ohus ja veel 11% on saanud peaaegu ohustatud liigi staatuse. Üldiselt on umbes ühe neljandiku (24%) Euroopa kiilide populatsioon langusteel, 10% populatsioon kasvab ja umbes pooled liigid on stabiilsed.

Lõuna-Euroopa kiilid – eriti Balkani poolsaare lõuna osas, Kreetal ja Pürenee poolsaarel – on kõige raskemas olukorras, kuna kuumad ja kuivad suved ning intensiivsem veekasutus inim- ja põllumajandustegevuses kuivatab nende looduslike elupaiku. Probleemiks on ka veereostus, tammide, reservuaaride ja kanalite ehitus.

1960ndatest 1980ndate aastateni surid mitmed suurtel aladel elanud liigid välja. Sellest peale on paranenud veemajandusel ja vähenenud eutrofeerumisel olnud positiivne mõju kiilide populatsioonile.

IUCN kutsub üles looma kõige ohustatumate liikide jaoks erilisi tegevuskavasid, laiaulatuslikke kaitseprogramme jõgikondadele, et saavutada harmooniat põllumajandus- ja majandusarengu ning looduskaitse prioriteetide ja riisiväljade ja kalatiikide vahel.

© Euroopa Liit

Saproksüülsed mardikad

Kõikidest liikidest 46, peaaegu 11% seda tüüpi mardikatest on ohustatud kogu Euroopas ja ligi 56 liiki (13%) peetakse peaaegu ohustatuks. Andmeid saproksüülsete mardikate kohta on analüüsitud vähem kui liblikate ja kiilide kohta, kuid punases nimekirjas on viidatud sellele, et umbes 14% mardikate populatsioonid kahanevad, umbes 27% on stabiilsed ja ainult 2% on tõusuteel. Populatsioonitrendid on ülejäänud 249 liigi kohta teadmata.

Need erilised mardikad, kellel on suur roll toitainete ringlussevõtul, esinevad peamiselt Prantsusmaal, Saksamaal, Slovakkias ja Lõuna-Euroopas. Nende olemasolu ähvardab metsaraie ja puude harvendamine, vanade puude – nende peamise elukoha – vähenemine ja uute puude istutamine.

Raportis rõhutatakse vajadust tõsta kaitse-spetsialistide teadlikkust puude vananemise ja puidu mädanemise tähtsuse seisukohast. Eelkõige soovitatakse vanu puid metsast mitte eemaldada; seda kiputakse ekslikult tegema sageli külastatavate paikade ohutuse nimel. IUCN sooviks, et neid kaalutlusi võetakse arvesse, kui elupaikade direktiivi lisades olev praegune liikide nimekiri ja Berni konventsiooni lisad järgmine kord läbi vaadatakse.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm

Euroopa Punase Nimekirja projekt

Punased nimekirjad hindavad umbes 6 000 Euroopa liigi tervist. Seal tehakse kindlaks liigid, keda ähvardab väljasuremine, seeläbi hoiatades poliitikakujundajaid vajaminevatest päästemeetmetest. Need hõlmavad imetajaid, roomajaid, kahepaikseid, mageveekalasad, liblikaid, kiile ja valitud mardika, molluski ja soontaimede grupe.

Nimekirjad on koostatud Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liidu (IUCN) poolt – see on rühmitus, mis koosneb valitsusasutustest ja valitsusvälistest asutustest ja sõltumatutest ekspertidest – vastavalt väljakujunenud kriteeriumitele. Euroopa Komisjon on tellinud IUCNilt nimekirjad Euroopa kontinendi kohta (umbes 40 riiki) ja 27 Euroopa Liidu liikmesriigi kohta.

Lisaks kolmele viimasele aruandele on juba läbi viidud põhjalikud imetajate, roomajate ja kahepaiksete seisundite hindamised. Euroopa punased nimekirjad molluskite, mageveekalade ja soontaimede kohta avaldatakse 2011. aasta alguses.

🎯 LIFE programm on suunatud punase raamatu ohustatud liikidele

LIFE-programmi kaudu on kasutusse võetud erinevaid meetmeid punases nimekirjas olevate ohustatud liikide kaitsmiseks

Alates aastast 2000 on LIFE-projektid olnud otseselt või kaudselt suunatud kümnele ohustatud liblikaliigile, kõige sagedamini on püütud parandada teelehe-mosaikliblika (*Euphydryas aurinia*) elutingimusi.

Liblikad elavad avatud rohumaadel ja kõige märkimisväärsamad looduskaitsemeetmed on olnud suunatud elupaikade taastamisele ja korrashoidmisele ning isegi üksikute liblikaliikide konkreetsete elupaikade kaitsele.

Näiteks üks Ühendkuningriigi projekt keskendus loopealsetele teelehe-mosaikliblika elupaigana. Ühes Poola projektis taastati suudmeala, mis oli kaheksa erineva liblikaliigi oluliseks elupaigaks. Sarnaselt eelnevaga oli ühe Itaalia projekti sihiks karjamaa ja aasad, et kaitsta muude liikide seas ka liblikat *Erebia christi*. Teised LIFE-projektid on konkreetsetel tegelenud sobivate elupaikade taasühendamisega, eriti teatud liblikaliikide sigimispaikadega.

LIFE-projektides on pööratud erilist tähelepanu ka kiilidele. Ühes Saksa projektis algatati programm ohustatud kiililiikide liidriklase *Coenagrion mercuriale* ja suur-rabakiili (*Leucorrhinia pectoralis*) kaitseks. Teised projektid on olnud suunatud kiililiikidele jõekoridoride ja/või märgalade taastamise kaudu. Nende hulka kuulub Sloveenia Mura jõe projekt ja projekt märgalade haldamiseks pikki Soome lahte.

Mitmete muude Saksa projektide raames on kiile silmas pidades parandatud veekogusid, optimeerides vooluveekogusid

rohe-vesihobule (*Ophiogomphus cecilia*), ennistades jõgesid vöotkiilidele (*Cordulegaster boltonii* ja *Cordulegaster bidentata*) ning taastades Maini jõe ülemjooksu orgu niisuguste kiililiikide nagu rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) hüvanguks.

Kõdupuidus elunevad mardiklased

LIFE-programmi raames algatud saproksüülsete (kõdupuidu) mardiklaste kaitsestaatuse parandamisele suunatud projektid on tavaliselt keskendunud eremiitpõrnikale (*Osmoderma eremita*) – prioriteetne liik, kelle vastsed arenevad õõnsates puudes, eriti tammedes. Jätkuv Hispaania projekt täiustab oskusteavet ja meetodeid eremiitpõrnika ja mardika *Rosalia alpina* elupaikade haldamiseks. Selle eesmärk on luua õigesti majandatud metsaelupaikade Euroopa võrgustik.

Edasised projektid seavad eesmärgiks eremiitmardika elupaikade parandamise, eemaldades põõsad ja muu taimestiku suurte laialeheliste heitlehiste puude ümbert, istutades uusi tammeistikuid pikaajaliste elupaikade võimaldamiseks, kärpides (ladva eemaldamise teel) heitlehiseid puid ja istutades uusi tammesid. 🎯

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

☉ Loodusvarade tõhusam kasutamine: äärmiselt vajalik on muuta toidu ja energiaga seotud tavasid

Uus UNEP aruanne rõhutab meie energia ja toiduga seotud tavade radikaalse reformimise olulisust, tekitamaks märkimisväärset keskkonna-, sotsiaal- ja majanduskasvu. Selle tulemused on aluseks loodusvarade tõhusama kasutamise juhendile, mida komisjon praegu ette valmistab.

ÜRO keskkonnaprogrammi (UNEP) rahvusvahelise taastuvate loodusvarade paneeli viimase aruande* järgi lähtuvad kolm suurimat survet planeedi loodusvarade fossiilkütustest pärinevast energiast, põllumajandusest, eriti liha- ja piimakarjakasvatusest ning metallidest.

Praegused fossiilkütuste ja põllumajandussektoris valitsevad tavad põhjustavad saastumist, kahjustavad tähtsaid ökosüsteeme, tühjendavad värsket vee varusid ning aitavad kaasa haiguste levikule ja suremuse tõusule. Aruande põhjal tuleb nende tootmis- ja tarbimismudelite keskkonnamõju eraldada majanduskasvust.

Tuuakse välja, et üleilmne põllumajanduslik tootmine tarbib 70% maailma mageveest ja hõlmab 38% kogu maakasutusest. Toitumisharjumuste märkimisväärse muutmise tõusevad need näitajad paratamatult, kuna elatusstandardid tõusevad ja üha rohkem inimesi saab endale lubada loomaliha söömist, mis tõstab nõudlust maa järele, et kasvatada sojaube karja toitmiseks.

Elektriettevõtted, energianõudlikud majandusharud, kodude kütmine ja transport on suurimad fossiilkütuste kasutajad, mille tarbimine ja tootmine on keskkonnakahju peamine põhjus.

Ka metallidel on märkimisväärne keskkonnamõju, mis on enamasti seotud kaevandamise ja rafineerimisega. Need etapid on väga energiamahukad ja võivad põhjustada märkimisväärse õhu, vee ja pinnase saastumise.

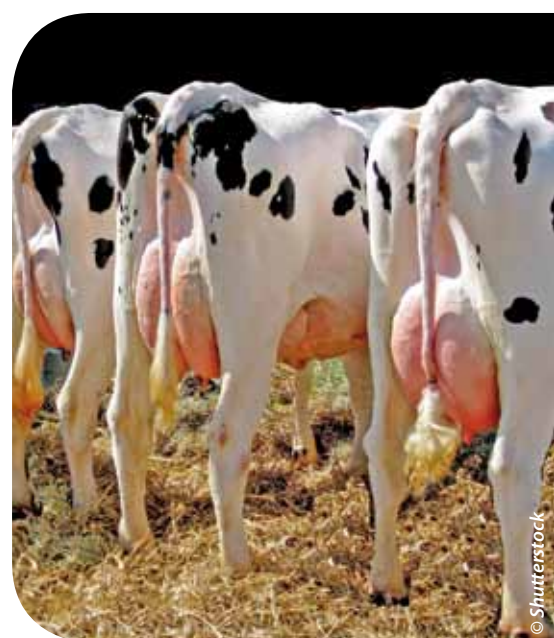
Paneel väidab, et on tingimata vajalik kaotada majanduskasvu ja keskkonnamõju vaheline seos. Selles soovitatakse, et seda suundumust võiksid kiirendada fiskaalmeetmed, sh maksud ja suuremad investeeringud innovatsiooni ja et paljud praktilised edusammud võiksid toimuda üksikute majapidamiste tasemel.

Loodusvarade tõhus kasutamine: ELi prioriteet

Loodusvarade tõhusa kasutamise edendamine on üks Euroopa Komisjoni peamisi prioriteete. See on üks seitsmest algatusest lipulaevast EL2020 strateegias, mille ELi liidrid võtsid vastu juunis. Sihiks on „kaotada majanduskasvu ja ressursside kasutamise vaheline seos, toetada üleminekut vähem CO₂-heiteid tekitavale majandusele, suurendada taastuvate energiaallikate kasutamist, ajakohastada transpordisektorit ja edendada energiatõhusust.“

Seda üldeesmärki süstitakse nüüd kõikidesse ELi poliitikatesse, eriti energiapoliitikasse, kus alus pandi kaks aastat tagasi vastu võetud energeetika ja kliimamuutuse paketiga ja ühisesse põllumajanduspoliitikasse, mis nüüd uuesti üle vaadatakse.

Keskkonna peadirektoraadi loodusvarade tõhusa kasutamise tööühm uurib meetmeid, mida kõik ühiskonnakihid – Euroopa institutsioonid, riikide valitsused, piirkonnad, erasektor ja üksikisikud – saavad rakendada, muutmaks olukorda paremuse suunas. UNEPi aruanne on selles analüüsis

võtmekomponent ja komisjonilt oodatakse järgmisel aastal võimalike poliitiliste kursside väljatöötamist. ☉

Aruande tervikteksti vt
http://www.unep.org/resourcepanel/documents/pdf/PriorityProductsAndMaterials_Report_Full.pdf

* Tarbimise ja tootmise keskkonnamõju: prioriteetsed tooted ja materjalid.

☉ Keskkond peab kasu saama üleilmsest seireprogrammist

Üleilmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) algatus astub uude faasi, kui sellest saab iseseisev rakenduskava. Selle süstemaatiline Maa seire ja prognoosimine annab olulist informatsiooni keskkonnapoliitika kujundajatele, teadlastele ja asutustele ning pakub arusaadavat keskkonnateavet elanikkonnale.

GMES edastab juba andmeid, mis aitavad eurooplaste elukvaliteeti parandada. See pakub uut informatsiooni elukeskkonna kohta, aitab tegeleda kliimamuutustega ja pakub tuge looduskatastroofide, nagu näiteks maavärinate ja suurte üleujutuste, korral.

Hiljutise Islandi vulkaanipurske ajal kaardistas GMES Eyjafjallajökull'i vulkaanilise tuha pilve ulatuse ja võimaldas üksikasjalikud pildid. Tema teenuseid vajati ka siis, kui maavärin laastas Haitit ja tänavakaartide puudumine takistas kohapealseid päästetöid, samuti hiljutiste uputuste ajal Poolas ja Prantsusmaal. GMESi õlireostuse teenus, mida haldab Euroopa Meresõiduohutuse Amet, tuvastab laevade põhjustatud naftareostust merel.

GMESi üle-euroopaline õhusaaste modelleerimine aitab prognoosijatel jälgida kohti sellistes suurlinnades nagu Pariis, kus õhusaaste võib tõusta ohtlikule tasemele, ning inimesi on võimalik ette hoiatada.

Keskkonna peadirektooraat kasutab GMESi teenuseid üha enam; saadud andmete analüüs võimaldab näidata, miks meetmed on vajalikud bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks, õhu kvaliteedi parandamiseks ja avamere kaitsmiseks.

ELi keskkonnapoliitika tegijad ootavad nüüd aega, mil süsteem toimib täies ulatuses ja uurivad, kuidas kõige paremini kasutada selle pakutavaid teenuseid. Tuleviku poliitilised prioriteedid, nagu näiteks ressursitõhusus ja vee- ning õhukvaliteet saavad samuti kasu GMESi investimisest.

Selgitamaks välja kõiki võimalusi, soovib DG ENV kaasata potentsiaalseid kasutajaid väljaspool ELi institutsioone ja ameteid, riiklikul ja kohalikul tasandil. GMESi programmi teenused on kättesaadavad riiklikele

© Shutterstock

asutustele ja ametkondadele, sealhulgas keskkonnakaitse- ja tervishoiuasutustele ning tööstus- ning kaubandussektorile (eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele), mis võivad pakkuda järgmise etapi teenuseid. GMES programm hõlmab ka lubadust pakkuda täielikku ja avatud ligipääsu oma toodetele, nii et keegi ei jää kõrvale.

Kuus peaprioriteeti

Alates 2011. aastast on uuel GMES programmil kuus prioriteeti. Kolm neist hõlmavad Maa seiret, maa, mere ja atmosfääri keskkonnaaspektide vaatlust, samas kui neljas keskendub kliimamuutusele. Ülejäänud kaks tegelevad uputuste, tulekahjude, maavärinate, humanitaarkriiside ja julgeolekuküsimustega, sealhulgas mereseire ja piirikontrolliga seotud hädaolukordadele reageerimisega.

GMES ühendab kosmosest (satelliitidelt), õhust (õhus olevate seadmete kaudu) ja maalt (mõõtejaamadest ja muudest

seadmetest) saadud andmed. See on koos Galileoga osa ELi laiemast kosmosepoliitika programmist (üldiselt öeldes, GPSi parem tulevikuversioon) ja, kuigi seda kasutatakse kogu maailmas, on peafookus siiski Euroopa regioonil.

Poliitikakujundajate jaoks on üks peamine eelis süsteemi võime pakkuda laia ülevaadet, kehtestades raamistikku, mille piires on võimalik lisada täpsemaid kohalikke vaatlusi ja analüüse. See on ülitähtis lisand olemasolevatele vahenditele nende jaoks, kes töötavad selle nimel, et pakkuda paremat keskkonda Euroopas ja kaugemal. ☉

Lisateave

http://ec.europa.eu/gmes/index_en.htm

Jaekaubandus panustab keskkonnasäästlikele toimimisviisidele

Jaekaubandussektor hõlmab umbes 13% Euroopa Liidu SKPst. Selle ökoloogilise jalajälje väiksemaks muutmine annaks suure panuse laiematele säästva arengu eesmärkidele. Sektoril on ka hea positsioon muutmaks tarbijaid teadlikuks nende valikute pikaajalistest tagajärgedest.

Aastal 2009 käivitati jaemüüjate foorum, et tuua kokku komisjon, edumeelsed äriettevõtted ja kodanikuühiskond, et uurida võimalusi keskkonnasäästliku tootmise ja tarbimise edendamiseks jaekaubanduse sektoris.

Aasta hiljem demonstreerisid 17 ettevõtet ja 9 föderatsiooni veel põhjalikumalt pühendumist sellele eesmärgile, allkirjastades juunis keskkonnasäästliku äriettevõtte koodeksi koos kohustusega tegutseda kuues valdkonnas.

Tingimuste järgi kohustuvad allkirjutanud edendama keskkonnasäästlikumat sisseostmist ja tootmist, parandama oma äriruumide ja kaubaautode pargi keskkonnategevuse tulemuslikkust, vähendama jäätmete mõju keskkonnale, parandama tarbijatele säästliku tarbimise kohta antavat teavet ja esitama regulaarselt aruandeid nende kohustuste täitmise kohta.

Koodeksis sätestatakse iga pealkirja all lai valik väga erinevaid meetmeid, näiteks keskkonnasäästlike toodete propageerimine või kaupluste valgustuse muutmine. Seda tutvustas jaemüüjate foorumi esimesel iga-aastasel üritusel Sir Terry Leahy, Tesco tegevjuht ja Euroopa jaemüüjate ümarlaua president ning Rainhardt von Leoprechting, kontserni Metro asepresident ja Eurocommerce'i president.

Algatust kommenteerides ütles Sir Terry Leahy: „Aasta pärast jaemüüjate keskkonnalaalse tegevusprogrammi käivitamist oleme rahul märkimisväärse eduga, mida oleme saavutanud ning meie kauplustes, jaotussüsteemides, tarnijatega, vabaühendustest partneritega ja muidugi klientidega toimivate rohkearvuliste muutustega.“

Tervitades küll sektori poolt võetud kohustusi, manitses keskkonnavolinik Janez Potočnik jaemüüjaid olema oma tarbijatele antavas teabes ambitsioonikamad. „Tarbijad mängivad olulist rolli loodusvarade tõhusa kasutamise tagamisel, valides kõige efektiivsemaid tooteid ja neid kodus õigesti kasutades. Teil on kõige parem positsioon tarbijate niimoodi käituma julgustamiseks,“ ütles ta konverentsile.

Jaemüüjate foorum

Foorum on kolmeaastane programm, mille komisjon käivitas 2009. aasta märtsis, et tuua kokku kõik erinevad tarneahela lülid tootjatest jaemüüjateni, samuti vabaühendused.

See pakub erinevatele majandussubjektidele unikaalse võimaluse uurida valdkondadevahelisi küsimusi, mis tavaliselt spetsialiseeritumatel ja lahterdatumatel kohtumistel teemaks ei ole. Lisaks aastaüritusele on foorumil tööprogramm nelja koosolekuga aastas, et uurida spetsiifilisi küsimusi.

Nende hulka on kuulunud logistika ja transpordi optimeerimine, side ja turundus, puit, igapäevaste tarbekaupade elutsükli analüüs ning kaupluste süsinikujalajälg. Niisugused arutelud töörühmades viivad soovituseni, mis on mõeldud jaemüüjatele, poliitikajundajatele ja teistele sidusrühmadele.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/industry/retail/index_en.htm

☉ Parimatest Parim LIFE auhind toob esile silmapaistvad praktikad

Projektide „Parimad LIFE looduse & bioloogilise mitmekesisuse projektid 2009-2010“ ja „Parimad LIFE keskkonnaprojektid 2008-2009“ võitjad said oma auhinnad kätte vastavatel Rohelise Nädala 2010 raames toimunud tseremooniatel Brüsselis.

LIFE on ELi rahastamisvahend, mille abil on toetatud ELi keskkonna- ja looduskaitse projekte alates 1992. aastast.

Parim LIFE Loodusprojekti auhind ja Parim LIFE Keskkonnaprojekti auhind tunnustavad kõige edukamaid antud perioodil lõpetatud projekte.

Auhinnad loodi selleks, et juhtida tähelepanu LIFE projektide olulisele panusele teadmiste ja kogemuse kasvatamisel ning parimate tavade demonstreerimiseks ja oskusteabe edasiandmiseks. Samuti tunnustatakse sellega ka väärtuslikke keskkonnakaitse ja säilitamise meetodeid, millel on suur mõju kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Parimatest Parim

Mõlemas kategoorias valiti 23 lõpetatud projekti Parima Projekti auhinna kandidaadiks. Lõpliku valiku tegid liikmesriigid, mille tulemusena määrati igast kategooriast viis projekti saama auhinda Parimatest Parim.

LIFE loodusprojekti Parimatest Parima auhinna võitjad olid (tähestiku järjekorras):

- ☉ **Kinnekulle (LIFE02 NAT/S/008484)**
Rootsis, mis viis läbi seeria edukaid sekkumisi, et aidata taastada ja säilitada esmatähtsaid elupaikasad kõrgel mägiplatool. Taastati umbes 600 hektari loodusliku rohumaa soodne kaitsestaatus;

- ☉ **PRIOLO (LIFE03 NAT/P/000013)**
Portugalis, mis parandas oluliselt Assoorides pesitseva leevikese elupaika Pico da Vara/Ribeira do Guilherme kaitsealal. Kaitsealuse kohaliku vegetatsiooni ja looma/linnupopulatsiooni taastamisel täheldati äärmiselt positiivseid trende;

- ☉ **Scottish salmon (LIFE04 NAT/GB/000250)** Suurbritannias, mida on kirjeldatud kui „kõige olulisemat lõhe kaitseprojekti, mis on Šotimaal kunagi ette võetud“. 25 takistuse eemaldamine vabastas 150 km jagu lõhe elupaiku, võimaldades ligipääsu kaheksale jõgikonnale, mis olid lõhedele kättesaamatud juba paljud aastad;

- ☉ **Tiroler Lech (LIFE00 NAT/A/007053)**
Austrias, mis on suunatud ohustatud kiilide ja kahepaiksete liikide kaitseks Tirooli Lech'i metsikutel jõemaastikel. Pärast jõelaiendamise meetmeid on Lech taastanud suure osa endisest jõesängist projekti alal; ja

- ☉ **Weidmoos (LIFE03 NAT/A/000010)**, samuti Austrias, mis parandas ohustatud liikide tingimusi Weidmoos'i lindude erikaitsealal elupaikade taastamisega, sealhulgas kuivenduskraavide sulgemise ja tammide ehituse läbi. Projektis demonstreeritud vajalike konservatsioonimeetmete säilitamiseks koostati majanduskavad.

LIFE Keskkonnaprojekti Parimatest Parima auhinna võitjad olid:

- ⊙ **BASHYCAT (LIFE06 ENV/F/000125)**
Prantsusmaal; projekt, mida koordineerivad Prantsuse väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, mis on spetsialiseerunud kasutatud patareide ringlussevõtule ja tööstusjäätmete hulka kuuluva metalli uuendamisele. Projektis rakendatakse keerukaid hüdro- ja pürometallurgia protsesse tööstuslikul skaalal, pakkumaks elujõulist, puhast ja pikaajalist alternatiivi lammutamisel kasutatavatele katalüsaatoritele;
- ⊙ **EnviFriendly (LIFE05 ENV/GR/000245)**
Kreekas, mis rakendas tehnoloogiaid Laconia prefektuuris Evrotase jões põllumajandusliku reostuse vähendamiseks. Antud tehnoloogia oli mõeldud selleks, et meelitada kohalikke oliivifarmereid kasutama odavaid keskkonnasõbralikke põllumajanduslikke tootmisviise, mida saaks kergesti rakendada ka teistes vahemeremaades;
- ⊙ **HVD (LIFE05 ENV/D/000207)** Saksamaal, mis demonstreeris tasuvat ja jätkusuutlikku viisi terasetehase puhastamiseks, kasutades vett väga kõrge rõhu all. Projektist kasusaaja sõnul on tulekul

diskussioonid turu mõningate suuremate tegijatega, plaaniga pakkuda HVD tehnoloogiat üle kogu maailma. Peagi avatakse Saksamaal seda tehnoloogiat kasutav uus tehas;

- ⊙ **Microphilox (LIFE05 ENV/E/000319)**
Hispaanias, näitas, kuidas elektrit tootvad mikroturbiinid saavad töötada bio-gaasil, mille metaanisaldus on ainult 31% (tavaliselt töötavad nad 40%-ga). Rakendus sobib eriti hästi väikeste või tööd alustavate või lõpetavate prügilate jaoks; ja
- ⊙ **WET (LIFE06 ENV/NL/000167)** projekt Hollandis, mis on välja arendanud tõhusa kanalisatsiooni ja reovee puhastamise meetodi. Rijnlandi rajooni Vee Kontrolli Nõukogu rakendab seda protsessi juba kahes heitveepuhastis (Leiden ja Alphen põhjas), ja seda tehnikat plaanitakse kasutada ka teistes Hollandi reoveepuhastites ja veehooldusasutustes.

LIFE Loodusprojekti auhinna andis üle Angelo Salsi, Euroopa Komisjoni LIFE-Loodusprogrammi juht ja LIFE Keskkonnaprojekti auhinna Hervé Martin, Euroopa Komisjoni LIFE Keskkonna ja Õkoinnovatsiooni programmi juht. Nad kiitsid kõigi võitnud projektide kõrget

kvaliteeti ja õnnitlesid eriti esikümne projekte suurepärase töö eest.

Loodusvarade ja vee tõhus kasutamine ja vee- ning jäätmekäitlus on selle aasta valikus tähtsal kohal ning jätkuvalt LIFE+ programmi kaasrahastamise prioriteetideks.

Alates 1992. aastast on LIFE kaasrahastanud 3 115 projekti, toetades keskkonnakaitset umbes 2 miljardi euroga. ⊙

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Keskkonnasäästlik majanduskasv ja keskkonnasäästlik majandusarvestus

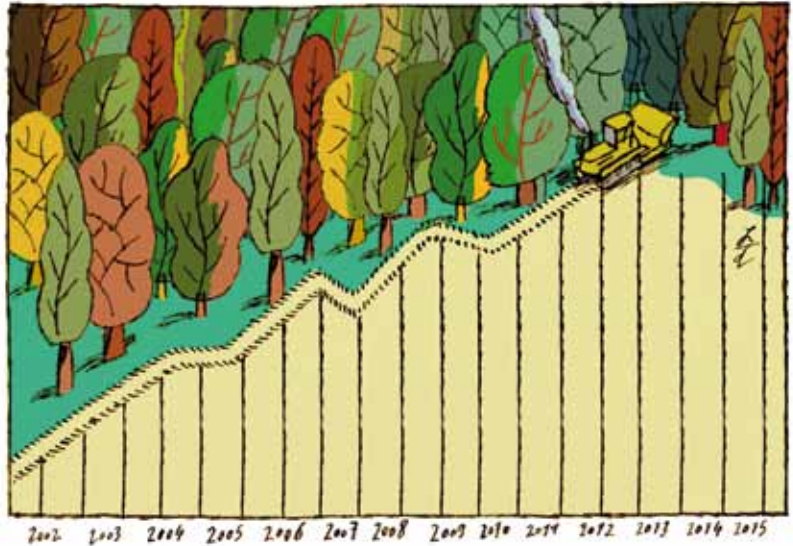
Sisemaine koguprodukt on majandustulemuste traditsiooniline mõõt. Ent see ei ole usaldusväärne näitaja põhiliste ohtude ja pikaajaliste arengute osas, mis on planeedi tulevase seisundi ja inimkonna tulevase õitsengu põhitegurid. Pikaajalise eesmärgi osana hõlmata rohkem kui SKP, on komisjon välja pakkunud rea samme, mis aitavad kontrollida, kui keskkonnasäästlik majanduskasv tegelikult on.

Maailm kasutab oma piiratud loodusvarasid järjest kiireneva tempoga. Üle 60% planeedi ökosüsteemidest on nüüd tõsiselt vaesustunud või ülekasutatud. Neil kaalutlustel on tingimata vajalik, et majanduslikud ja keskkonnavarad ühitataks. Selleks tuleb selgelt mõista meie sõltuvust loodusvaradest ja inimkäitumise keskkonnamõjudest.

SKP sellega hakkama ei saa. SKP jäädvustab, kui kiiresti mootor pöörleb, kuid mitte seda, kuhu sõiduk liigub või kui palju kütust on paaki jäänud. Käsitledes looduskapitali ammendamist tuluna, mitte väärtust kaotava varana, võib SKP anda kõrgema majandusliku positsiooni riikidele, mis oma loodusrikkusi kahandavad. Firma raamatupidajad ei kohtleks vähenevaid varasid kunagi niiviisi.

Seesuguse ebajärjekindluse lahendamiseks algatas komisjon aastal 2007 algatuse „SKP täiendamine.“ Algatus, mida sel aastal esitleti, teeb ettepaneku viia sisse integreeritud keskkonnamajanduslik arvepidamine, et aidata poliitikakujundajatel hinnata, kui keskkonnasäästlik majanduskasv tegelikult on.

See täiendaks standardset riiklikku rahandusarvestust võtmenäitajatega energeetika, õhuheitmete ja loodusvarade tarvitamise osas, et anda majanduse tegelikust seisust tõetruum pilt. Tagajärjena oleks poliitikakujundajatel täpsem ülevaade rakendatud poliitika tegelikust mõjust.

Uued mõõtarvud

Komisjoni ettepanekute alusel esitaksid liikmesriigid iga-aastased andmed kolmes tähtsas valdkonnas: õhuheidet (sh kasvuhoo- negaasid), materjalivood ja keskkonnamak- sud. Andmekogumist võiks täiendada, hõlmates ka tegevused ja tooted, näiteks keskkonnakaubad ja – teenused ning muud loodusvarade haldamisega seotud tehingud. Põhjalikumad teadmised Euroopa loodusva- rade baasi kohta stimuleeriks samme tulevase julgeoleku kindlustamise suunas.

Paljud liikmesriigid juba koguvad neid andmeid, kuid neid kogu liidule esitades tagaksime järjepidevama pildi ELi keskkonna

ja majanduse seisundi kohta. Komisjoni arvates on vaja koguda väga vähe uusi andmeid, et vältida lisakoormust ettevõtetele. Siiski oleks tulemuseks majanduslike, keskkonnavalaste ja viimastega seotud sotsiaalsete nähtuste integreeritud analüüs, luues tugevama teadmiste baasi, millest saaks alus poliitikakujundusele.

Riikide majanduste mõõtmise traditsioonilisele moodusele keskkonnamajandusliku arvepidamise lisamine ei oleks peatanud krediidikriisi. Kuid uus süsteem aitaks ära hoida potentsiaalselt tõsisemat kriisi, kesken- duses vajadusele kasutada piiratud loodus- varasid säästlikul moel.

Lisateave

<http://www.beyond-gdp.eu>

🎯 Roheliste ettevõtete arvu kasv

Sel aastal võttis Euroopa Keskkonnakaitse äriauhindadest osa rekordiline arv: 141 firmat 24st riigist. Nelja kategooria võitjad – Suurbritanniast, Belgiast, Saksamaalt ja Hispaaniast – kuulutati välja juuni alguses, Rohelise Nädala ajal.

Auhinnad asutati 1987. aastal ja nendega tunnustatakse erilist panust, mille Euroopa ettevõtted annavad säästvasse arengusse innovatsiooni, majandusliku elujõulisuse, keskkonnakaitse ja sotsiaalse vastutuse abil.

Tänavuste kandidaatide hulka kuuluvad nii väikeettevõtted kui ka suured rahvusvahelised osavõtjad ELi maadest ja kandidaatriikidest. Keskkonnavolinik Janez Potočnik ütles auhindade üleandmisel: „See kajastab asjaolu, et tänased keskkonnaalased väljakutsed on mõistetavad kõigis valdkondades ja igas suuruses ettevõtetele.“

Juhtimise auhind

„Fish for Life“ programm mereandide pikaajalise jätkusuutliku tuleviku toetamiseks käivitati aastal 2006. Nüüd on see rakendatud Findu's Groupi operatsioonidel kogu Mandri-Euroopas. See sisaldab üksikasjalikke kriteeriume ja ranget hindamisprotsessi, tagamaks seda, et kõik kalad on vastutustundlikult hangitud – omadused garanteerib programmi logo.

Auhinna väljakuulutamisel märkis žürii, et algatus „seab mõõdupuu vastutustundliku kalavarude majandamise jaoks, heade tavade tutvustamiseks ja jagamiseks kohalikul ning rahvusvahelisel tasandil, kusjuures jõuliselt on kaasatud nii töötajad kui ka teised huvirühmad.“

Chris Britton, Findu's Groupi tegevjuht ütles, et auhind näitab seda, et „Fish for Life“ programm ei ole lihtsalt tarbija silt firma toodetele, vaid „pühendunud ja mitmetahuline programm, mille eesmärk on kala jätkusuutlikkuse tegelik parandamine“.

Rahvusvahelise Koostöö auhind

Hispaania üleilmse infrastruktuuri ettevõtte Ferrovial võitis auhinna, millega tunnustatakse rahvusvahelist koostööd, mis on moodustatud selleks, et jagada teadmisi ja tehnoloogiat arengumaades jätkusuutliku majanduskasvu arendamiseks.

Ferrovial töötab koos valitsusvälise organisatsiooni, African Medical and Research Foundation, projekti *Maji ni Uhai* (Vesi on elu) kallal, et varustada rohkem kui 50 000 inimest Tansaania Serengeti piirkonnas joogiveega. Projekt, mis on 100%-liselt rahastatud Hispaania ettevõtte poolt, sisaldab sanitaarseadmeid ja edendab häid hügieenitavasid.

Žürii tunnustas projekti selle innovatiivse koostöö, pikaajalise suutlikkuse rajamise ning hea korporatiivse sotsiaalse vastutuse näite eest. Íñigo Meirás, Ferroviali tegevjuht selgitas, et algatus on kooskõlas ÜRO aastatuhande arengueesmärkidega, mille äriühing oli 2002. aastal heaks kiitnud. „Neist eesmärkidest kaks olid ettevõtete kaasamine

vaesuse vastu võitlemisel ja ülemaailmse partnerluse väljatöötamine arenguküsimustega tegelemiseks,” ütles ta.

Teised võitjad

Järgmises ajakirja „Environment for Europeans“ numbris on toodud rohkem üksikasju kahe ülejäänud tänavuse Euroopa Äriauhindade kategooria võitjate kohta. Belgia kompanii EnergyICT võitis toote kategoorias ja Saksa firmad Zenergy Power GmbH ja Bültmann GmbH protsessi kategoorias. 🎯

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/awards/index_en.htm

🎯 Tihe konkurents Euroopa roheline pealinna auhinnale

Väärikale Euroopa roheline pealinna auhinnale konkureerivad kuus väga erineva suurusega linna. Tõrvik võetakse üle selle aasta tiitlikandjalt Stockholmilt ja 2011. aasta auhinna saanud Hamburgilt. 2012. ja 2013. aasta võitjad kuulutatakse välja 20.–22. oktoobril Stockholmis.

Euroopa roheline pealinna 2012. ja 2013. aasta finalistid

- 🎯 Barcelona, Hispaania (elaniikkond: 1,6 miljonit)
- 🎯 Malmö, Rootsi (286 000)
- 🎯 Nantes, Prantsusmaa (590 000)
- 🎯 Nürnberg, Saksamaa (495 000)
- 🎯 Reykjavik, Island (120 000)
- 🎯 Vitoria-Gasteiz, Hispaania (240 000)

Euroopa roheline pealinna auhind antakse aastaks linnale, mitte ilmingimata pealinna, mis näitab teed keskkonnasõbralikku linnaelu korraldamises ja innustab teisi oma eeskujuga.

See auhind sai alguse 2006. aastal 15 Euroopa linna ja Eesti Linnade Liidu algatusel. Auhinna jagamine on igati ajakohane arvestades seda, et igast viiest eurooplasest neli elab praegu linnas. Linnapiirkonnad on tänapäeval paljude keskkonnaga seotud väljakutsete allikaks, kuid sealt võivad võrsuda ka uudsed lahendused ja pühendumus nende väljakutsete trotsimiseks.

Rahvusvaheline komisjon valis, peaaegu tosina keskkonnakriteeriumi alusel, kuus finalistit 17 kandidaadi seast. Hindamisel võeti arvesse selliseid aspekte nagu kohapealne panus ülemaailmse kliimamuutuse vastase võitluse heaks, kohalik transport, linna rohealad, keskkonnasäästlik maakasutus, loodus ja bioloogiline mitmekesisus, kohaliku õhu kvaliteet, mürareostus, jäätmete ja -käitlus, veetarbimine, reoveekäitlus ja kohaliku omavalitsuse keskkonnajuhtimine.

Need finaali jõudnud kuus linna, mis on juba esitanud info oma tulevikualgatuste ja jõupingutuste kohta, et avalikkust oma tegevusest teavitada, andsid kogu suve jooksul hindamiskomisjonile veel täiendavat teavet.

Hindamiskomisjoni soovitusel antakse žüriile lõpliku otsuse tegemiseks. Otsuse teevad esindajad sellistest

organisatsioonidest: Euroopa Komisjon, Euroopa Keskkonnaagentuur, säästvus edendavad kohalikud omavalitsused (ICLEI), Linnapeade pakti amet, Euroopa Liidu Pealinnade Liidu ja Regioonide Komitee.

Auhinna eesmärgid

Auhinna kolm peamist eesmärki on: avaldada tunnustust linnadele, kus on järjepidevalt suudetud saavutada kõrgeid keskkonnanäidiseid; innustada linnu seadma ambitsioonikaid pikaajalisi sihte, et parandada veelgi keskkonnanäitajaid ja edendada säästvat arengut; ja tõsta esile eeskju, mis oleks innustuseks teistele linnadele ning edendaks parimate tavade ja kogemuste järgimist. Euroopa linnad erinevad tohult oma suuruste, prioriteetide, vahendite ja väljakutsete poolest. Konkreetsete näidete jagamine edumeelsetest keskkonnanäidest algatustest võib aidata tõsta standardeid kogu mandril.

Euroopa roheline pealinna tiitli võitmine ei paisuta uhkust üksnes linnakodanike südames, vaid puhtama õhu, maa ja vee, parema ühistranspordi ja rohkete rohealade kriteeriumite täitmine tagab selle, et sealsed inimesed ja keskkond on samuti võitjad. 🎯

Lisateave

Euroopa roheline pealinna auhind:

www.europeangreencapital.eu

Euroopa roheline pealinna konverents

2010, Stockholmis 20.–22. oktoobril:

<http://stockholm.se/egcc>

Uued väljaanded

„Kajakode lootus“

See võluv ja värviküllane lasteraamat kirjeldab pildikeeles ohtu, milles viibivad maailma troopilised vihmametsad, kuna puidufirmade pidurdamatu nõudlus metsa ja maa järele muudab need pruunideks kõrbeteks. Kontrasti kajako rahva varasema kodu, mille masinad hävitavad ja nende sügavamal vihmametsas paikneva uue ümbruskonna rikkaliku looduse vahel vaadeldakse läbi külla tulnud linnalapse silmade. Koju pöördudes on ta valmis võitlema, et muuta inimeste harjumusi. Selgelt ja hästi jutustatud lugu. Nüüd saadaval 22 ELi keeles.

http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=KH3109252

„The factory of life – Why soil biodiversity is so important“

Brošüüris võetakse kokku 2010. aasta ekspertaruande „Mulla bioloogiline mitmekesisus: funktsioonid, ohud ja tööriistad poliitikakujundajatele“ järeldused. Illustratsioonid näitavad graafiliselt, kuidas muld on sõna otseses mõttes eluvabrik. Selle töölisel on mikroorganismid, väikesed ja suured selgrootud, väikesed imetajad ja taimede juured. Nende töökohaks on pimedad või hämarad huumushorisondi kihid rohumaade, põldude, metsade ja linnade rohealade all. Kuid see vabrik on kriisis. Buklett selgitab lugejale mulla olulisust, ohte, millega muld silmitsi seisab ja nende vastu võitlemiseks võetud meetmeid. Nüüd saadaval inglise, itaalia, prantsuse, saksa, hispaania ja poola keeles.

http://ec.europa.eu/environment/soil/factory_life.htm

„LIFE building up Europe’s green infrastructure“

LIFE loodus- ja LIFE keskkonnaprogrammid on juba aidanud kaasa Euroopa keskkonnasäästliku infrastruktuuri rajamisele, peamiselt kohalikul või piirkondlikul tasandil. On tulnud aeg hinnata nende projektide kaudu saadud teadmisi ja määratleda keskkonnasäästliku infrastruktuuri strateegia kontseptsioon. See peaks ületama maastiku killustumise, parandama ökosüsteemi ja bioloogilise mitmekesisuse vastupanuvõimet ning kohanema kliimamuutuse ja ruumilise planeerimisega. Brošüür näitab LIFE-projektide ning nende heade tavade ja uuenduslike lahenduste välja toomisega, kuidas ehitada ja toetada keskkonnasäästlikku infrastruktuuri. Saadaval ainult inglise keeles.

<http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/nat.htm#green>

Teabeleht „Ökosüsteemi kaubad ja teenused“

Algselt ingliskeelne, nüüd saadaval 22 ELi keeles.

<http://ec.europa.eu/environment/pubs/factsheets.htm>

Kui ei ole märgitud teisiti, on väljaanded tasuta saadaval EU Bookshopi veebilehel bookshop.europa.eu või keskkonna peadirektoraadi teabekeskuses aadressil Information Centre (BU-9 0/11), Environment DG, European Commission, B-1049 Brussels, Belgium.

Agenda

Muld, kliimamuutus ja bioloogiline mitmekesisus: kus me asume?

23.–24. september 2010, Brüssel

Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat ja teadusuuringute ühiskeeskus korraldavad selle kõrgetasemelise konverentsi. Peetakse ettekandeid uusimate teaduslike avastuste kohta küsimustes, nagu Euroopa muldades säilitatava CO₂ kogus ja muldade bioloogilise mitmekesisuse tähtsus ökosüsteemides.

Toimub ümarlaua diskussioon ning uuringute „Mulla bioloogiline mitmekesisus: funktsioonid, ohud ja tööriistad poliitikakujundajatele“ ja „Euroopa mulla bioloogilise mitmekesisuse atlase“ esitlus.

http://ec.europa.eu/environment/soil/biodiversity_conference.htm

Green Work(s)!

12.–13. oktoober 2010, Brügge

Konverents uurib keskkonnasäästlike investeeringute ja infrastruktuuri olulisust linnaelu kvaliteedis, rohealade majandusliku kvaliteedi mõõtmise meetodeid ja kuidas kohalikkude maastikku saab näha kui integratiivse disaini projekti raamistikku linnalähialadel.

http://www.vlm.be/algemeen/diensten/Internationale_samenwerking/conference1010/Pages/default.aspx

Lühidalt uudiseid

**Nafta- ja gaasiplat-
vormide ohutuse
alased kõnelused**

Euroopa Komisjon on tihedas kontaktis nafta- ja gaasiettevõtte- tega, et otsustada, kas ELi õigus- akte tuleb pärast Mehhiko lahes toimunud naftakatastroofi muuta. Esimesel koosolekul 11. mail palus komisjon neil iseloomustada oma kehtivaid ohutusmeetmeid. Vastuseid arutati teisel koosolekul juuli keskel. Komisjon uurib tulemusi ja kui tuvastatakse puudujääke, võidakse sügisel esitada uusi poliitilisi ja seadusandlikke ettepanekuid.

**Avalik konsultatsioon:
keskkonnamõju
hinnangud**

Komisjon kogub arvamusi ELi keskkonnamõju hindamise (KMH) protseduuride kohta, mis pandi paika 25 aastat tagasi. Hetkel sõltub nende kvaliteet asjaomasest liikmesriigist ja komisjon soovib leida võimalusi selle protsessi ühtlustamiseks üle ELi. Konsultatsioon, mis kestab 24. septembrini 2010, ter- vitab kõigi huvitatud osapoolte (üksikisikute, organisatsioonide ja teiste) panust. Tulemustest saab alus komisjoni järgmisel aastal avaldatavale analüüsile. KMHde eesmärgiks on tagada infrastruk- tuure käsitlevate otsuste kesk- konnamõjudega arvestamine enne nende langetamist.

**Küsimustik on kõigis
22 ELi keeles**
[http://ec.europa.eu/
environment/consultations/
eia.htm](http://ec.europa.eu/environment/consultations/eia.htm)

**Suplusvesi: nõuded
jäävad kõrgeks**

Viimane iga-aastane suplus- vee aruanne, mille koostasid Euroopa Komisjon ja Euroopa Keskkonnaagentuur, kinni- tab üldiselt kõrget saavuta- tud kvaliteeti. Märgitakse, et 96 % supluspiirkondi rannikul ja 90 % sisemaa jõgesid ja järve- sid vastasid eelmisel aastal mi- nimimumnõuetele. Iga-aastase mõõtmise käigus uuritakse umbes 20 000 supluspiirkonda, kaht kolmandikku neist mere ääres. Ainult 2 % mereäärsetest supluspiirkondadest olid ujuja- tele suletud.

Lisateave
[http://ec.europa.eu/
environment/water/
water-bathing/
report_2010.html](http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report_2010.html)

**Roheline tuli looduslike
taimede turustamisele**

ELi valitsused on nõustunud komisjoni ettepanekuga, mis lubab müüa teatud kaitsealas- test elupaikadest pärinevate looduslike taimede seemneid. Sellega võimaldatakse ees- kätt turustada „säilitusseemne- segusid“, mida ametivõimud kasutavad maastike kujunda- misel, looduslike rohealade rajamisel ja elupaikade taasta- misel. Senini ei olnud võima- lik niisuguseid seemneid müüa, kuna nad ei täitnud kõiki ELi seemnete turustamise nõu- deid. Nüüd on nad nimetatud nõuete täitmisest vabastatud, aidates niimoodi avalikkusel rikastada Euroopa bioloogilist mitmekesisust.

Lisateave
[http://ec.europa.eu/food/
plant/propagation/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/food/plant/propagation/index_en.htm)

